

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 12 липня 2022 року № 13-1

Київ

Про розгляд Звіту про результати аналізу стану планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження акцизного податку з транспортних засобів

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України "Про Рахункову палату" розглянуто Звіт про результати аналізу стану планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження акцизного податку з транспортних засобів.

За підсумками розгляду Рахункова палата

В С Т А Н О В И Л А :

1. Державними органами протягом 2019–2021 років не забезпечено повною мірою прийняття ефективних управлінських рішень щодо створення дієвої системи контролю за справлянням акцизного податку з транспортних засобів, повнотою і своєчасністю його надходження до державного бюджету. Як наслідок, існували умови для ухилення від сплати митних платежів, у тому числі акцизного податку, при ввезенні транспортних засобів в Україну, що призводило до втрат надходжень акцизного податку до державного бюджету.

1.1. Протягом періоду, що аналізувався, база оподаткування акцизним податком з транспортних засобів переважно була сформована за рахунок імпорту цих товарів.

Так, за інформацією Державної митної служби України (далі – Держмитслужба), у 2019 році на митну територію України в режимі імпорту ввезено **751,3 тис.** транспортних засобів, 2020 році – майже **728,5 тис.**, 2021 році – **909,9 тис.** транспортних засобів.

Водночас за даними Асоціації автовиробників України "Укравтопром" виробництво транспортних засобів у 2019 році становило близько **7,3 тис. од.** (з них 6,3 тис. легкові автомобілі), 2020 році – **5 тис.** (4,2 тис.), 2021 році – **8,2 тис. од.** (7,3 тис. легкові автомобілі).

Крім того, за інформацією Головного сервісного центру Міністерства внутрішніх справ України (далі – ГСЦ МВС), кількість зареєстрованих переобладнаних вантажних транспортних засобів, ввезених на митну територію України, в підакцизні легкові автомобілі у 2019 році становила **5,9 тис. од.**,

2020 році – **3,3 тис.**, 2021 році – **2,2 тис. одиниць.**

1.2. Протягом 2019–2021 років до державного бюджету надійшло майже **39,6 млрд грн** акцизного податку з транспортних засобів (2019 рік – 12 млрд грн, 2020 рік – 11,1 млрд грн, 2021 рік – 16,5 млрд грн), з яких **39,3 млрд грн, або 99,2 відс.** з ввезених на митну територію України транспортних засобів. При цьому частка надходжень акцизного податку з транспортних засобів, вироблених в Україні, зменшилася з 1,1 відс. у 2019 році до 0,5 відс. у 2021 році.

1.3. Доведені Міністерством фінансів України (далі – Мінфін) до Державної фіскальної служби України (далі – ДФС) на 2019 рік та до Держмитслужби на 2020–2021 роки індикативні (планові) показники (далі – індикативні показники) з акцизного податку з транспортних засобів, ввезених на митну територію України, були **перевиконані в декілька разів, що свідчить про необґрунтоване заниження цих показників.**

Так, загальні індикативні показники надходжень акцизного податку з транспортних засобів у 2019 році виконано ДФС на **288,4 відс.** (перевиконання становило **7,8 млрд грн**), у 2020 і 2021 роках виконано Держмитслужбою на **275,4 і 230,5 відс.** (перевиконання становило **7,0 і 9,3 млрд грн** відповідно).

Водночас ДФС у 2019 році та Держмитслужбою у 2020–2021 роках не забезпечено ефективного контролю за дотриманням термінів перебування на митній території України транспортних засобів, ввезених в митних режимах тимчасового ввезення та транзиту, внаслідок чого державний бюджет недоотримував значні суми митних платежів, у тому числі акцизного податку.

За даними Держмитслужби станом на 01.01.2019 на митній території України перебувало **423,3 тис. транспортних засобів**, тимчасово ввезених та ввезених в режимі транзиту з метою особистого користування, більша частина з яких перебувала на митній території України з порушенням митних правил. Разом з тим ДФС, Держмитслужбою не було налагоджено ефективного контролю за вивезенням таких транспортних засобів за межі митної території України у визначені законодавством терміни та ефективної взаємодії з правоохоронними органами з метою контролю за їх переміщенням.

Після посилення відповідальності за такі порушення у митному законодавстві, а також запровадження податкових пільг при митному оформленні транспортних засобів у 2018–2019 і 2021 роках виконано митні формальності щодо **304 тис. транспортних засобів**, у тому числі з іноземною реєстрацією, які перебували на митній території України з порушенням митних правил. При цьому суми застосованих податкових пільг тільки з акцизного податку, за розрахунками, у 2019 році та у 2021 році загалом становили близько **8 млрд гривень.**

1.4. У 2019 році ДФС, Державною податковою службою України (далі – ДПС) **виконано** доведені Мінфіном індикативні показники з акцизного податку з транспортних засобів, вироблених в Україні, **на 112,5 відс.**, ДПС у 2020–2021 роках – на **83,5 і 54,2 відс.** відповідно, а недонадходження до

державного бюджету з цього податку за цей період становили **79,3 млн гривень**.

2. Нормативно-правове регулювання питання справляння акцизного податку з транспортних засобів протягом періоду, що досліджувався, було недосконалим і неузгодженим.

2.1. Окремі норми статті 215 Податкового кодексу України потребують узгодження між собою. Так, згідно з пунктом 215.1 статті 215 Податкового кодексу України до підакцизних товарів віднесено **мотоцикли**, тоді як підпунктом 215.3.7 пункту 215.3 цієї статті ставки акцизного податку визначено для **мотоциклів (включаючи мопеди) та велосипедів з допоміжним двигуном, з колясками або без них, а також для колясок до них окремо**.

Крім того, пунктом 215.1 статті 215 Податкового кодексу України до підакцизних товарів віднесено **причепи та напівпричепи**, тоді як підпунктом 215.3.8 пункту 215.3 цієї статті ставку акцизного податку визначено для **причепів та напівпричепів для тимчасового проживання у кемпінгах, типу причіпних будиночків**. Отже, причепи та напівпричепи, призначені для перевезення вантажів, акцизним податком не оподатковуються.

2.2. Мінфіном в межах повноважень не забезпечено своєчасного розроблення нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів, які стосуються адміністрування акцизного податку з транспортних засобів, з метою приведення їх у відповідність із чинним законодавством, зокрема:

- не розроблено та не внесено до Кабінету Міністрів України пропозиції щодо внесення змін до:

додатка до постанови Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 № 106 "Деякі питання ведення обліку податків, зборів, платежів та інших доходів бюджету" стосовно визначення органу, відповідального за контроль за справлянням надходжень до державного бюджету за кодом класифікації доходів бюджету (далі – ККДБ) 14031300, у 2021 році;

підпункту 41 пункту 4 Положення про Державну митну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227, яким передбачено виконання Держмитслужбою повноважень щодо обліку осіб, які здійснюють операції з товарами, що не відповідає нормам статті 455 Митного кодексу України;

- не внесено зміни до Класифікатора звільнень від сплати митних платежів при ввезенні товарів на митну територію України, затвердженого наказом Мінфіну від 20.09.2012 № 1011 (далі – Класифікатор пільг № 1011), з метою приведення його у відповідність із законодавством. Так, Мінфіном не забезпечено внесення до Класифікатора пільг № 1011 нового коду пільги в частині акцизного податку з транспортних засобів, передбачених Законом України від 15.04.2021 № 1402 "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо справляння податків і зборів, інших обов'язкових платежів, об'єктом оподаткування якими є транспортні засоби" (далі – Закон № 1402).

Крім того, Законом України від 07.06.2012 № 4915 "Про внесення змін до Податкового та Митного кодексів України щодо узгодження їх окремих

норм" до підпункту "б" пункту 3 і пункту 5 частини десятої статті 374 Митного кодексу України внесено зміни, згідно з якими їх норми після цифр "8702, 8703" доповнено цифрами і словами "8704 (загальною масою до 3,5 тонни)", але **відповідні зміни до положень пунктів 1 і 2 Розділу III Класифікатора пільг № 1011 не внесено.**

Законом України від 08.11.2018 № 2611 "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування акцизним податком легкових транспортних засобів" (далі – Закон № 2611) виключено пункт 15 підрозділу 5 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України, яким передбачались пільги при оподаткуванні автомобілів легкових та інших моторних транспортних засобів, призначених головним чином для перевезення людей (крім моторних транспортних засобів товарної позиції 8702), включаючи вантажопасажирські автомобілі-фургони та гоночні автомобілі, що були у використанні, проте **відповідні зміни до Класифікатора пільг № 1011 не внесено.**

Як наслідок, **контролюючими органами не забезпечено належного обліку втрат дохідної частини бюджету внаслідок застосування податкових пільг.**

2.3. Мінфіном в межах повноважень не визначено в повному обсязі нормативно-правові акти, передбачені Митним кодексом України. Так, частиною четвертою статті 341 Митного кодексу України передбачено, що порядок здійснення митними органами обліку товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, та форми документів для здійснення такого обліку, у тому числі в електронній формі, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику. **Проте такий порядок Мінфіном не визначено.**

2.4. Встановлений пунктом 10 Порядку переобладнання транспортних засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2010 № 607, строк дії документа про погодження на переобладнання транспортного засобу протягом одного року з дня його видачі створює ризики зволікання особами, що здійснили переобладнання вантажних транспортних засобів у легковий автомобіль, з перереєстрацією цих автомобілів з метою відтермінування у часі сплати акцизного податку з транспортних засобів. Так, аналіз даних ГСЦ МВС і Державного підприємства "Державний автотранспортний науково-дослідний і проектний інститут" засвідчив, що протягом 2019–2021 років ними **видано 19 369 документів (висновків)** на переобладнання вантажних транспортних засобів на легковий автомобіль, а **кількість перереєстрованих ГСЦ МВС переобладнаних за цей період таких транспортних засобів становила 11 407 од., що в 1,7 раза менше.**

3. Мінфіном протягом періоду, що досліджувався, не забезпечено **обґрунтованого визначення прогнозних показників акцизного податку з транспортних засобів, що призвело до їх суттєвого невиконання, або перевиконання.**

Затверджені наказом Мінфіну від 24.12.2010 № 1646 методики прогнозування надходжень акцизного податку з вироблених в Україні та

ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) в частині податку з транспортних засобів, які застосовувалися для його обрахунку, на 2019 і 2020 роки були недосконалыми, а саме, не враховували:

– норм Бюджетного кодексу України щодо зарахування цього податку до загального і спеціального фондів державного бюджету;

– різниць у ставках акцизного податку на окремі види транспортних засобів за кодами товару (продукції) згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі – УКТ ЗЕД);

– для вироблених в Україні транспортних засобів окремого обрахунку прогнозних показників надходжень акцизного податку з переобладнаних вантажних транспортних засобів, ввезених на митну територію України, у підакцизний легковий автомобіль.

Вказані методики з урахуванням змін, внесених наказом Мінфіну від 17.09.2020 № 573 "Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 24 грудня 2010 року № 1646", також не враховували усіх параметрів обрахунку акцизного податку з можливими змінами в законодавстві: застосування податкових пільг та усіх складових його обрахунку (зокрема, надходжень від переобладнаних вантажних транспортних засобів у легкові автомобілі).

Як наслідок, затверджені планові показники були перевиконані за ККДБ 14030800 у 2019–2021 роках в 2,0–2,8 рази, за ККДБ 14031200 у 2019 році – у 18,4 рази, а виконання за ККДБ 14031000 у 2019–2021 роках становило 27,7–65,0 відс., за ККДБ 14020800 у 2021 році – 54,2 відсотка.

4. ДФС, ДПС протягом 2019–2021 років не забезпечено належного адміністрування акцизного податку з транспортних засобів, вироблених в Україні, що негативно вплинуло на надходження цього податку до державного бюджету.

4.1. ДПС у II півріччі 2019 року і 2020–2021 роках необґрунтовано здійснювався розподіл помісячних індикативних показників надходжень за ККДБ 14020800 між її територіальними органами без урахування сум надходжень акцизного податку з переобладнаних вантажних транспортних засобів у легковий підакцизний автомобіль, що становили в середньому 77,8 відс. усіх надходжень за цим ККДБ.

Так, на III і IV квартали 2019 року ДПС своїми наказами доводила такі показники лише до ГУ ДПС у Житомирській області та Офісу великих платників податків ДПС (далі – Офіс ВПП ДПС), на I і II квартал 2020 року – Офісу ВПП ДПС, на III і IV квартали 2020 року – до 12 її територіальних органів. На 2021 рік ці показники ДПС було розподілено між усіма її територіальними органами, але найбільшу суму (77,3 відс.) доведено Західному міжрегіональному управлінню ДПС по роботі з великими платниками податків, частка фактичних надходжень якого за підсумками цього року становила 14,2 відсотка.

Доведений індикативний показник ГУ ДФС (ДПС) у Запорізькій області на 2019 рік **перевиконано в 5 157 разів**, на 2020 рік – у **11,7 рази**, на 2021 рік – у **2,4 рази**.

4.2. ДФС, ДПС неналежно виконувались вимоги підпункту 19¹.1.8 пункту 19¹.1 статті 19¹ Податкового кодексу України в частині забезпечення достовірності та повноти обліку платників акцизного податку з транспортних засобів.

ДПС не володіє повною та достовірною інформацією про фактичну кількість платників акцизного податку з транспортних засобів, які здійснювали переобладнання ввезених на митну територію вантажних транспортних засобів у легкові автомобілі в 2019–2021 роках, що ускладнює здійснення дієвого контролю за повнотою сплати акцизного податку.

Крім того, аналізом встановлено, що внаслідок відсутності належного обміну інформацією з ГСЦ МВС щодо перереєстрації ввезених на митну територію вантажних транспортних засобів, переобладнаних у легкові автомобілі, ДПС не забезпечено належного ведення Державного реєстру фізичних осіб – платників податків в частині повноти інформації про платників акцизного податку з транспортних засобів, які здійснювали таке переобладнання.

4.3. ДФС, ДПС не забезпечено організацію ефективного контролю за своєчасністю та якістю проведення їх територіальними органами камеральних перевірок, застосування в повному обсязі штрафних (фінансових) санкцій (штрафів), передбачених законодавством за неподання або несвоєчасне подання платниками податку декларацій акцизного податку.

Так, за результатами аналізу відібраних Рахунковою палатою 950 декларацій акцизного податку, що були подані платниками акцизного податку з транспортних засобів за 2019–2021 роки з порушенням термінів, відсутні відомості про проведення камеральних перевірок за **320 деклараціями**, не застосовано штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) за результатами камеральних перевірок **25 декларацій**, чим порушено вимоги пункту 76.3 статті 76, пункту 120.1 статті 120 Податкового кодексу України.

4.4. ДФС, ДПС не здійснювався належний контроль за повнотою декларування платниками акцизного податку з транспортних засобів. Під час вибіркового аналізу інформації ДПС про стан сплати акцизного податку з транспортних засобів виявлено непоодинокі факти сплати фізичними особами значних сум акцизного податку з транспортних засобів за ККДБ 14020800 за відсутності декларування цих податкових зобов'язань, що є порушенням пункту 223.2 статті 223 Податкового кодексу України, і призводило до накопичення сум переплат з цього податку.

Так, протягом 2019–2021 років платниками акцизного податку з транспортних засобів, які були власниками ввезених на митну територію України вантажних транспортних засобів, що переобладнані у легкові автомобілі, не подано до територіальних органів ДФС (ДПС) близько **6,8 тис. декларацій акцизного податку**. Така ситуація також свідчить про низький рівень роз'яснювальної роботи щодо обов'язку заповнення декларації акцизного податку платниками акцизного податку з транспортних засобів.

Крім того, перевіркою правильності формування платниками акцизного податку з транспортних засобів декларацій акцизного податку встановлено непоодинокі факти неправильного заповнення Розділу Г, чим порушено норми Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку, затвердженого наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 14 (у редакції наказу Мінфіну від 26.09.2016 № 841), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України (далі – Мін'юст) 30.01.2015 за № 105/26550, що також призводило до виникнення переplat з цього податку.

Як наслідок, протягом періоду, що досліджувався, суми надміру сплаченого акцизного податку з транспортних засобів за ККДБ 14020800 збільшилися в **4,4 рази** (з 25,9 до 112,6 млн гривень).

4.5. Документальні перевірки платників акцизного податку з транспортних засобів, проведені територіальними органами ДФС (ДПС) протягом періоду, що досліджувався, були малорезультативними – із donaraxованих сум акцизного податку з транспортних засобів та застосованих штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) і пені в загальній сумі **11,3 млн грн** узгоджено та сплачено до державного бюджету **0,4 млн грн**, або **3,5 відс.**, при цьому винесені податкові повідомлення – рішення на майже **20 відс.** donaraxованих сум скасовані за рішенням суду.

4.6. ДФС, ДПС допущено суттєве зростання сум податкового боргу з акцизного податку з транспортних засобів за ККДБ 14020800 з **182,6 тис. грн** станом на 01.01.2019 до **11,7 млн грн** станом на 01.01.2022, або майже в **64 рази**.

5. ДФС, Держмитслужбою протягом 2019–2021 років не забезпечено належного митного контролю при здійсненні суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності операцій з імпорту транспортних засобів та контролю за транспортними засобами, ввезеними на митну територію України в митних режимах тимчасового ввезення і транзиту.

5.1. Держмитслужбою у 2020–2021 роках при доведенні індикативних показників доходів до митниць не дотримано помісячного розпису Мінфіну та методичних рекомендацій щодо їх визначення, затверджених наказом Держмитслужби від 07.08.2020 № 304 "Про організацію діяльності Державної митної служби з питань визначення індикативних показників та розрахунку очікуваних доходів Державного бюджету України".

Так, індикативні показники доходів до митниць доведено на I півріччя та вересень 2020 року в цілому за митними платежами без розподілу за ККДБ; на серпень 2020 року – за ККДБ 14031000 у сумі 589,3 тис. грн, що на 86,3 млн грн більше, ніж визначені Мінфіном на цей період; на жовтень 2020 року не доведено взагалі; на липень, листопад і грудень 2020 року, січень–березень 2021 року доведено в цілому за ККДБ 14030000 до загального фонду державного бюджету без розподілу за підкодами ККДБ (до спеціального фонду доведено показники за ККДБ 14030000, але до цього фонду зараховувалися лише платежі за ККДБ 14030800).

5.2. Внаслідок **несвоєчасного внесення Мінфіном змін до Порядку обліку осіб, які здійснюють операції з товарами, затвердженого наказом**

Мінфіну від 15.06.2015 № 552, зареєстрованим у Мін'юсті 08.07.2015 за № 807/27252, з метою його приведення у відповідність із новою редакцією статті 455 Митного кодексу України, з урахуванням змін, внесених Законом України від 02.10.2019 № 141 "Про внесення змін до Митного кодексу України щодо деяких питань функціонування авторизованих економічних операторів" (далі – Закон № 141), з 05.05.2020 (з урахуванням вимог пункту 63 розділу I Закону № 141) Держмитслужбою не розпочато облік осіб-нерезидентів відповідно до вимог вказаної статті Митного кодексу України, а саме в **Автоматизованій системі митного оформлення "Інспектор"** (далі – АСМО "Інспектор") **облік осіб, які є учасниками зовнішньоекономічних операцій, не передбачалось виокремлення резидентів та нерезидентів.**

Незважаючи на те, що Порядком обліку осіб, які під час провадження своєї діяльності є учасниками відносин, що регулюються законодавством України з питань митної справи, затвердженим наказом Мінфіну від 15.06.2015 № 552 (у редакції наказу Мінфіну від 29.04.2021 № 242, зареєстрованого в Мін'юсті 18.06.2021 за № 811/36433), який набрав чинності з 25.06.2021, визначено порядок окремого обліку нерезидентів, встановлено, що в АСМО "Інспектор" в обліку осіб, які є учасниками зовнішньоекономічних операцій, **не впроваджено виокремлення резидентів та нерезидентів, чим не дотримано вимоги статті 455 Митного кодексу України.**

У зв'язку з цим у Держмитслужбі відсутня інформація про кількість суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності – нерезидентів (юридичних і фізичних осіб), які здійснювали імпорту, тимчасове ввезення і транзит транспортних засобів.

5.3. Через несвоєчасне затвердження Мінфіном порядку планування митними органами документальних виїзних перевірок, протягом 2020 року планові виїзні перевірки митниці Держмитслужби не передбачалися та не проводилися. За результатами проведених територіальними органами Держмитслужби протягом 2020–2021 років 123 документальних (планових і позапланових) перевірок суб'єктів ЗЕД, які здійснювали операції з транспортними засобами, донараховано майже 50 млн грн акцизного податку з транспортних засобів та штрафів, з яких **сплачено до державного бюджету лише 148,6 тис. грн, або 0,3 відс. донарахованих сум.**

При цьому митними органами до АСМО "Інспектор" в окремих випадках вносилися недостовірні відомості в частині підстав для донарахування акцизного податку з транспортних засобів, а саме: за результатами трьох перевірок в АСМО "Інспектор" вказано порушення – заниження митної вартості на суму 270,9 тис. грн, яке не може бути підставою для нарахування акцизного податку з транспортних засобів, оскільки митна вартість не є базою для його нарахування.

5.4. ДФС, Держмитслужбою протягом періоду, що досліджувався, не здійснювався належний контроль за сплатою штрафів за порушення митних правил, накладених на осіб, учасників відносин, що регулюються законодавством України з питань митної справи. При цьому Держмитслужбою не ведеться централізований облік порушень

фізичними та юридичними особами митних правил, нарахованих та сплачених сум накладених штрафів за окремими категоріями товарів, а саме транспортних засобів.

Вказані показники на запит Рахункової палати сформовані Держмитслужбою на підставі відповідної інформації, отриманої від митниць, та через бойові дії в Україні є **неповними**. Так, за даними Держмитслужби до державного бюджету протягом 2019–2021 років було сплачено 81,8 млн грн штрафів за порушення умов митних режимів тимчасового ввезення і транзиту транспортними засобами комерційного призначення та особистого користування за статтями 469, 470 і 481 Митного кодексу України, що становило **8,6 відс. накладених штрафів**. Інформація щодо сплачених штрафів, визначених у протоколах про порушення митних правил, предметами правопорушення в яких були транспортні засоби (група 87 "Засоби наземного транспорту, крім залізничного або трамвайного рухомого складу, їх частини та обладнання" згідно з УКТ ЗЕД), що ввозились на митну територію України з метою митного оформлення у митний режим імпорту, відсутня.

5.5. ДФС у 2019 році з недотриманням вимог пункту 30.7 статті 30 Податкового кодексу України не здійснювалось визначення втрат акцизного податку з транспортних засобів у зв'язку із запровадженням Законом № 2611 податкової пільги зі сплати акцизного податку, якій у Класифікаторі пільг № 1011 Мінфіном встановлено код пільги 309. Враховуючи, що Законом № 2611 для обрахунку акцизного податку з транспортних засобів протягом 90 календарних днів з дня набрання чинності цим Законом (з 25.11.2018 по 22.02.2019) було встановлено коефіцієнт 0,5 до діючої ставки акцизного податку, втрати цього податку могли становити суму, що дорівнює їх надходженням за ККДБ 14030200, а саме: **у 2019 році понад 4 млрд гривень.**

У 2021 році Держмитслужбою також не здійснювалося визначення втрат державного бюджету від застосування податкових пільг з акцизного податку з транспортних засобів, запроваджених згідно із Законом № 1402. При цьому Мінфіном у Класифікаторі пільг № 1011 не було визначено окремого коду податкової пільги для обрахунку втрат бюджету від запровадження знижених ставок оподаткування.

6. ДФС, ДПС, Держмитслужбою протягом 2019–2021 років не забезпечено належного виконання вимог підпункту 19¹.1.14 пункту 19¹.1 статті 19¹ Податкового кодексу України щодо здійснення контролю у сфері виробництва, обігу та реалізації підакцизних товарів, контролю за їх цільовим використанням, міжгалузевої координації у цій сфері, що негативно впливало на ефективність контролю за повнотою сплати акцизного податку з транспортних засобів.

Так, незважаючи на значні обсяги ввезення на митну територію вантажних автомобілів, які потім були переобладнані у підакцизні легкові автомобілі, ДПС не досягнуто належної взаємодії з ГСЦ МВС щодо обміну інформацією про реєстрацію/перереєстрацію таких автомобілів.

Протягом 2020 року не здійснювалась належна взаємодія інформаційних систем органів ДПС і Держмитслужби щодо обміну інформацією, необхідною

для адміністрування податків, зборів та інших платежів, здійснення контрольних процедур щодо дотримання податкового та митного законодавства. Більшість угод між цими державними органами щодо такої взаємодії укладено у 2021 році.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аналізу стану планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження акцизного податку з транспортних засобів затвердити.

2. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аналізу стану планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження акцизного податку з транспортних засобів протягом 15 днів з дня затвердження надіслати Верховній Раді України.

3. Відомості у формі рішення Рахункової палати про результати аналізу стану планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження акцизного податку з транспортних засобів надіслати Кабінетові Міністрів України та рекомендувати доручити:

Міністерству фінансів України:

підготувати та внести на розгляд Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо внесення змін до:

- статті 215 Податкового кодексу України з метою узгодження між собою положень пункту 215.1 цієї статті, яким віднесено до підакцизних товарів мотоцикли і причепи, напівпричепи, з положеннями підпунктів 215.3.7 і 215.3.8 пункту 215.3 цієї ж статті, якими встановлені ставки акцизного податку для мотоциклів (включаючи мопеди) та велосипедів з допоміжним двигуном, з колясками або без них, а також для колясок до них окремо, і причепів та напівпричепів для тимчасового проживання у кемпінгах, типу причіпних будиночків, відповідно;

- підпункту 41 пункту 4 Положення про Державну митну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227, яким передбачено виконання Держмитслужбою повноважень щодо обліку осіб, які здійснюють операції з товарами, з метою приведення його у відповідність нормам статті 455 Митного кодексу України в частині ведення обліку осіб, які під час провадження своєї діяльності є учасниками відносин, що регулюються законодавством України з питань митної справи;

внести зміни до:

- Методики прогнозування надходжень акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції), затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2010 № 1646, в частині прогнозування податку з транспортних засобів з урахуванням переобладнання вантажних транспортних засобів, ввезених на митну територію України, у легковий підакцизний

автомобіль, з метою приведення у відповідність із нормами чинного законодавства;

- Класифікатора звільнень від сплати митних платежів при ввезенні товарів на митну територію України, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 20.09.2012 № 1011 "Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій", з метою приведення у відповідність із нормами чинного законодавства;

Міністерству внутрішніх справ України:

вивчити питання щодо доцільності зменшення строків дії документів про погодження на переобладнання вантажних транспортних засобів, ввезених на митну територію України, в підакцизний легковий автомобіль, встановлених пунктом 10 Порядку переобладнання транспортних засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2010 № 607, з метою недопущення відтермінування на тривалий час сплати акцизного податку з транспортних засобів;

здійснити аналіз даних Єдиного державного реєстру МВС про погодження переобладнання вантажних автомобілів на легкові з метою встановлення можливих випадків надання Головним сервісним центром МВС і Державним підприємством "Державний автотранспортний науково-дослідний і проектний інститут" таких погоджень на один і той же автомобіль та у разі виявлення таких фактів розробити і запровадити заходи щодо недопущення їх в подальшому, зокрема забезпечити обмін інформацією між ними.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Державній податковій службі України та рекомендувати:

розглянути результати аналізу, розробити та вжити невідкладних заходів для усунення виявлених порушень та недоліків в роботі;

удосконалити Методичні рекомендації щодо визначення індикативних показників доходів та очікуваних надходжень платежів за основними напрямками роботи та у розрізі територіальних органів ДПС, затверджені наказом Державної податкової служби України від 08.07.2021 № 672 "Про організацію роботи Державної податкової служби України з визначення індикативних показників доходів та надходження платежів", в частині обрахунків акцизного податку з транспортних засобів;

забезпечити в межах повноважень належне виконання функції, передбаченої підпунктом 19¹.1.8 пункту 19¹.1 статті 19¹ Податкового кодексу України, щодо достовірності та повноти обліку платників акцизного податку з транспортних засобів;

поліпшити якість та забезпечити дотримання порядку проведення камеральних перевірок податкової звітності з акцизного податку з транспортних засобів відповідно до вимог статті 76 Податкового кодексу України;

вжити заходів щодо скорочення податкового боргу з акцизного податку з транспортних засобів та недопущення його зростання;

провести роз'яснювальну роботу щодо своєчасності подання та

правильності заповнення декларації акцизного податку платниками акцизного податку з транспортних засобів;

прискорити в межах повноважень взаємодію усіх інформаційних систем ДПС та Держмитслужби відповідно до Порядку взаємодії інформаційних систем Державної податкової служби України та Державної митної служби України щодо обміну інформацією, необхідною для адміністрування податків, зборів та інших обов'язкових платежів, здійснення контрольних процедур щодо дотримання податкового та митного законодавства, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 10.06.2020 № 286, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 26.06.2020 за № 593/34876.

5. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Державній митній службі України та рекомендувати:

розглянути результати аналізу, розробити та вжити невідкладних заходів для усунення виявлених порушень та недоліків у роботі;

забезпечити внесення до АСМО "Інспектор" повної та достовірної інформації про результати проведення контрольно-перевірочної роботи з питань дотримання митного законодавства;

впровадити окремий облік резидентів та нерезидентів відповідно до вимог статті 455 Митного кодексу України;

забезпечити облік та визначення втрат державного бюджету внаслідок надання податкових пільг з митних платежів, в тому числі з акцизного податку з транспортних засобів, у випадках, передбачених законодавством;

вдосконалити Єдину автоматизовану інформаційну систему Держмитслужби в частині формування на центральному рівні даних про проведені заходи митного контролю та їх результати, необхідні для забезпечення ефективного контролю за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування та сплати платниками податків до бюджету митних платежів та штрафів за окремими категоріями товарів (продукції), зокрема, підакцизних;

прискорити в межах повноважень взаємодію усіх інформаційних систем Держмитслужби та ДПС відповідно до Порядку взаємодії інформаційних систем Державної податкової служби України та Державної митної служби України щодо обміну інформацією, необхідною для адміністрування податків, зборів та інших обов'язкових платежів, здійснення контрольних процедур щодо дотримання податкового та митного законодавства, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 10.06.2020 № 286, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 26.06.2020 за № 593/34876.

6. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Головному сервісному центру МВС та рекомендувати розглянути результати аналізу, розробити і вжити заходів для організації належної інформаційної взаємодії з ДПС щодо обміну інформацією про реєстрацію/перереєстрацію вантажних автомобілів, які потім були переобладнані у підакцизні легкові автомобілі.

7. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Головному управлінню ДПС у Запорізькій області та рекомендувати розглянути результати аналізу,

розробити та вжити невідкладних заходів для усунення виявлених порушень та недоліків у роботі.

8. Рішення Рахункової палати і Звіт оприлюднити на офіційному вебсайті Рахункової палати.

9. Члену Рахункової палати Цезарю Огню забезпечити надсилання до Верховної Ради України інформації про стан виконання об'єктами контролю цього рішення Рахункової палати протягом 45 днів з дня отримання інформації від об'єктів контролю.

10. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Цезаря Огня.

Голова Рахункової палати

Валерій ПАЦКАН